

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

പതിനാറാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നമ്പർ *301

11/11/2019-ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധത്തിനുള്ള ആരോഗ്യജാഗ്രത പരിപാടി

ചോദ്യം

**ശ്രീമതി.സി.കെ. ആശ
ശ്രീ.കെ. രാജൻ
,, ജി.എസ്.ജയലാൽ
,, എൽദോ എബ്രഹാം**

മറുപടി

കെ.കെ.ശൈലജ ടീച്ചർ
(ആരോഗ്യവും സാമൂഹ്യനീതിയും വനിത-ശിശു
വികസനവും വകുപ്പു മന്ത്രി)

എ) സംസ്ഥാനത്ത് 'ആരോഗ്യജാഗ്രത' എന്ന പേരിൽ പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ/നിയന്ത്രണ പരിപാടി നടപ്പാക്കുന്നുണ്ടോ; എങ്കിൽ പദ്ധതിയുടെ സവിശേഷതകൾ അറിയിക്കുമോ;

എ) സംസ്ഥാനത്ത് 'ആരോഗ്യജാഗ്രത' എന്ന പേരിൽ 2018-ൽ നടപ്പിലാക്കിയ പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ /നിയന്ത്രണ പരിപാടി 2019-ലും നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്.

വർഷം മുഴുവൻ നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന പ്രവർത്തന കലണ്ടറോടെ സമയബന്ധിതമായി "പ്രതിദിനം പ്രതിരോധം" സൃഷ്ടിച്ച് പകർച്ചവ്യാധി നിയന്ത്രണം സാധ്യമാക്കുന്നു എന്നതാണ് ആരോഗ്യജാഗ്രതയുടെ സവിശേഷത. ആരോഗ്യ വകുപ്പിനൊപ്പം ഇതര വകുപ്പുകളുടെയും ഏജൻസികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നു എന്നതാണ് മറ്റൊരു സവിശേഷത. 2018-ലെ ആരോഗ്യജാഗ്രത പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി നടത്തിയതിന്റെ ഫലമായി പ്രധാന പകർച്ചവ്യാധികളായ ഡങ്കിപ്പനി, മലമ്പനി, എച്ച്1 എൻ1, ടൈഫോയിഡ് മുതലായ രോഗങ്ങൾ ഗണ്യമായി കുറയ്ക്കാൻ സാധിച്ചു. 2018-ലെ പ്രളയാനന്തരമുണ്ടായ എലിപ്പനിയും വളരെ പെട്ടെന്നു തന്നെ നിയന്ത്രണ വിധേയമാക്കുവാൻ സാധിച്ചതും ആരോഗ്യ ജാഗ്രതയുടെ വിജയമായി കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്.

2019-ലും ജനുവരി മാസം മുതൽക്കുതന്നെ സമയബന്ധിതമായി ആരോഗ്യജാഗ്രത പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമാക്കാൻ ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ മന്ത്രിമാരുടെയും സെക്രട്ടറിമാരുടെയും വകുപ്പദ്ധ്യക്ഷന്മാരുടെയും അവലോകന-യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുചേർക്കുകയും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ജില്ലാതലങ്ങളിൽ മന്ത്രിമാർക്ക് പ്രത്യേകം ചർച്ച നൽകി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും അവലോകനം നടത്തുന്നതിനും നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു ജനപ്രതിനിധികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വാർഡ്തലം മുതൽ ജില്ലാതലം വരെയും അസംബ്ലി മണ്ഡലങ്ങളിലും പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ആരോഗ്യജാഗ്രതയുടെയും പുരോഗതി വിലയിരുത്തുകയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ എടുത്തുവരികയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആരോഗ്യവകുപ്പും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പും തനതായും സംയുക്തമായും നിരവധി പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടത്തിവരുന്നത്. പ്രധാന പകർച്ചവ്യാധികളായ ഡെങ്കിപ്പനി, മലമ്പനി, എലിപ്പനി, ചിക്കൻഗുനിയ, ടൈഫോയ്ഡ് മുതലായ രോഗങ്ങളും അവമൂലമുള്ള മരണങ്ങളും മുൻവർഷത്തെയപേക്ഷിച്ച് വളരെയധികം കുറയ്ക്കുവാനായിട്ടുണ്ട്.

ബി) പകർച്ചവ്യാധി നിയന്ത്രണ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി ഹോട്ടലുകൾ, ബേക്കറികൾ, ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യുന്ന മറ്റ് സ്ഥലങ്ങൾ, ലബോറട്ടറികൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തുന്നുണ്ടോ;

ബി) പകർച്ചവ്യാധി നിയന്ത്രണ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി പൊതുജനാരോഗ്യ നിയമം അനുസരിച്ചുള്ള പരിശോധനകൾ "ഹെൽത്തി കേരളാ ക്യാമ്പയിൻ" എന്ന പേരിൽ സംസ്ഥാന-വ്യാപകമായും, ജില്ലാ അടിസ്ഥാനത്തിലും, ഹോട്ടലുകളിലും ബേക്കറികളിലും ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യുന്ന മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിലും ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ നടത്തുകയും പകർച്ചവ്യാധികൾ ഉണ്ടാകുവാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയാൽ നിലവിലെ നിയമപ്രകാരമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു വരുന്നു. ഫുഡ് സേഫ്റ്റി ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിന്റെ സഹകരണത്തോടെയും ഇത്തരം പരിശോധനകൾ നടത്തിവരുന്നുണ്ട്.

സി) മലേറിയ, ക്ഷയം, മന്ത്, കുഷ്മം, കാലാ അസർ തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നതിന് സ്വീകരിക്കുന്ന നടപടികൾ വിശദമാക്കുമോ;

സി) സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി മലമ്പനി, ക്ഷയം, മന്ത്, കുഷ്മം, കാലാ അസർ തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങൾ 2020 ഓടെ നിവാരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രത്യേക കർമ്മപരിപാടിയായി ആരോഗ്യവകുപ്പ് നടത്തിവരികയാണ്. ഇതിനാവശ്യമായ മാർഗ്ഗരേഖകൾ എല്ലാ ജില്ലകൾക്കും ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പ്രവർത്തന പുരോഗതി യഥാസമയം അവലോകനം ചെയ്യുവരുന്നുണ്ട്.

ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ഇത്തരം രോഗങ്ങളുടെ നീക്കം, പ്രതിരോധം, നിയന്ത്രണം തുടങ്ങിയവ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

മലമ്പനി നിവാരണത്തിനുവേണ്ടി തദ്ദേശീയ മലമ്പനി ഇല്ലാതാക്കുവാനും, അതിഥി തൊഴിലാളികളിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന മലമ്പനി ബാധയിൽ നിന്നും തദ്ദേശീയർക്ക് മലമ്പനി ബാധ ഉണ്ടാകുന്നത് തടയുവാനും മലമ്പനി മരണം ഇല്ലാതാക്കുവാനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടക്കുന്നത്. അതിന് രക്തസ്പീയർ ഉപയോഗിച്ചും ആർ.ഡി.റ്റി കിറ്റ് ഉപയോഗിച്ചും രോഗ പരിശോധന ഊർജ്ജിതമാക്കുകയും മലമ്പനി ബാധിതർക്ക് സമ്പൂർണ്ണവും സൗജന്യവുമായ ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. രോഗം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത സ്ഥലത്ത് സമയബന്ധിതമായി കൊതുക് സർവ്വേ, പനി സർവ്വേ, സംയോജിത കൊതുക്നിയന്ത്രണം എന്നിവ നടത്തുന്നു. 2016 ഡിസംബർ മുതൽ മലമ്പനിയെ ഒരു നോട്ടിഫൈഡ് രോഗമായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഞ്ചരിക്കുന്ന പരിശോധനാ ടീമുകളുടെ സഹായത്തോടെ രോഗവ്യാപന സാധ്യത കൂടുതലുള്ള ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ പരിശോധനാ കാര്യക്ഷമമാക്കി. തദ്ദേശീയ മലമ്പനി ഉണ്ടായ സ്ഥലങ്ങളിൽ രോഗനിരീക്ഷണവും, കൊതുക്നിരീക്ഷണവും ഊർജ്ജിതമാക്കി. ബോധവൽക്കരണം, വ്യക്തി സുരക്ഷ തുടങ്ങിയവയും കാര്യക്ഷമമാക്കി. 2018-ൽ മുൻവർഷങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് മലമ്പനി ബാധിതരുടെ എണ്ണവും തദ്ദേശീയ മലമ്പനി ബാധിതരുടെ എണ്ണവും കാര്യമായി കുറയ്ക്കുവാനായി. മലമ്പനി മരണവും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടില്ല. പത്തനംതിട്ട, കോട്ടയം, ആലപ്പുഴ, എറണാകുളം ജില്ലകളിൽ 2008 മുതൽ തദ്ദേശീയ മലമ്പനി ഒന്നും തന്നെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടില്ല.

ക്ഷയരോഗ നിർമ്മാർജ്ജന യജ്ഞത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഒന്നാം ഘട്ടം 87% വീടുകൾ സന്ദർശിച്ച് 325 പേർക്ക് ക്ഷയരോഗം കണ്ടെത്തുകയും ചികിത്സയ്ക്ക് വിധേയമാക്കുകയും ചെയ്തു. രണ്ടാം ഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ക്ഷയരോഗ സാധ്യത കൂടുതലുള്ളതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളവരെ 3 മാസത്തിലൊരിക്കൽ ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ സന്ദർശിച്ച് രോഗലക്ഷണങ്ങൾ

നിർണ്ണയിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ 410 പഞ്ചായത്തുകളിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിലും ക്ഷയരോഗ നിർമ്മാർജ്ജന ടാസ്ക് ഫോഴ്സുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചികിത്സ മുടങ്ങാതിരിക്കുവാനായി ടീറ്റ് മെന്റ് സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പും ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ സ്കൂളുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് "രൂവാല വിപ്ലവം" എന്ന പേരിൽ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും, ആശുപത്രികളിൽ കഫ് കോർണറുകളും സജ്ജമാക്കി വരുന്നു. പ്രൈവറ്റ് ആശുപത്രികളെ ഉൾപ്പെടുത്തി ക്ഷയരോഗ ചികിത്സ വിപുലീകരിക്കുവാനായി "സ്റ്റേപ്പ്" എന്ന പരിപാടിയും ആരോഗ്യവകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കുന്നു.

മത്തുരോഗ നിവാരണത്തിന് എം.ഡി.എ (മത്തുരോഗ സമൂഹ ചികിത്സ) നടത്തിയ 11 ജില്ലകളിൽ 9 ജില്ലകളിൽ മത്തുരോഗാണു വ്യാപന സാധ്യതാ സർവ്വേ അഥവാ ടാസിന്റെ ഒന്നാം ഘട്ടവും 7 ജില്ലകളിൽ ടാസിന്റെ രണ്ടാം ഘട്ടവും 2 ജില്ലകളിൽ ടാസിന്റെ മൂന്നാം ഘട്ടവും വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കുവാനായി പാലക്കാടും, മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ പൊന്നാനി നഗരസഭയിലുമാണ് 2019-ൽ എം.ഡി.എ നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളത്. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലുമായി 85 ആശുപത്രികളിൽ മത്തുരോഗത്തിന്റെ മോർബിഡിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് ആന്റ് പ്രിവൻഷൻ സെന്ററുകൾ സജ്ജീകരിച്ച് മത്തുരോഗ നിർവീക്കം സംഭവിച്ചവർക്ക് ആവശ്യമായ പരിചരണം, കിറ്റ് എന്നിവ നൽകി വരുന്നു. കൂടാതെ ആശ്മാർ വഴി ഗൃഹപരിചരണത്തിനും സാധ്യത ഒരുക്കുന്നു. രാത്രികാല രക്തപരിശോധന നടത്തി തദ്ദേശീയരിലും, അതിഥി തൊഴിലാളികളിലും ഉള്ള മത്തുരോഗാണു വാഹികളെ കണ്ടുപിടിച്ച് ചികിത്സ നൽകുന്നു. മത്തുരോഗ ബാധിതർക്ക് വീട്ടിൽ വെച്ചു തന്നെ പരിചരണം നൽകുന്നതിനായി ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർക്കും ആശ്മാർക്കും പ്രത്യേക മോർബിഡിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് ട്രെയിനിംഗ് നൽകി വരുന്നു.

കുടുംബരോഗ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആരോഗ്യവകുപ്പ് സമഗ്രമായ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ സ്കൂളുകളിലെയും അംഗൻവാടികളിലെയും

കുട്ടികളെ ത്വക്ക് രോഗ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കുന്നതിനും ഒപ്പം തീരപ്രദേശങ്ങളിലും നഗര ചേരികളിലും ഗോത്രവർഗ്ഗ മേഖലകളിലും താമസിക്കുന്നവരെയും, രോഗികളുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നവരെയും പരിശോധിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു. കൂടാതെ അന്യ സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളെ പരിശോധിച്ച് ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക കർമ്മ പദ്ധതി സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കഷ്ടരോഗം മൂലം അംഗവൈകല്യം സംഭവിച്ചവരുടെ വൈകല്യം കുറയ്ക്കുന്നതിനായി Reconstructive Surgery (RCS) തികച്ചും സൗജന്യമായി നടത്തുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല RCS ന് വിധേയരാകുന്ന രോഗികൾക്ക് സാമ്പത്തിക ആനുകൂല്യമായി 8000/- രൂപയും നൽകി വരുന്നു. സമൂഹത്തിൽ ഒളിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന കഷ്ടരോഗികളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി " അശ്വമേധം" എന്ന പേരിൽ വിപുലമായ ഒരു ക്യാമ്പയിൻ സംസ്ഥാനത്തുടനീളം രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലായി നടപ്പിലാക്കി. ഇതിന്റെ ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ 235 കഷ്ടരോഗികളെ കണ്ടെത്തി ചികിത്സ നൽകുന്നതിന് സാധിച്ച രണ്ടാം ഘട്ടം 2019 സെപ്റ്റംബർ 23 മുതൽ ഒക്ടോബർ 6 വരെ നടത്തുകയും 134 കഷ്ടരോഗികളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും സാധിച്ചു.

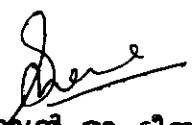
കാല അസർ നിവാരണം ഊർജ്ജിതമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി മുൻവർഷങ്ങളിൽ രോഗം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ രോഗസാധ്യതയുള്ളവരെ കണ്ടെത്തുവാനായി ട്രൈബൽ കോളനികൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് സ്കീനിംഗ് പരിപാടികൾ നടത്തി വരുന്നു. രോഗം പരത്തുന്ന മണലീച്ചകളുടെ നിരീക്ഷണവും നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഊർജ്ജിതമായി തന്നെ ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ നടത്തി വരുന്നുണ്ട്. രോഗബാധിതർക്ക് ആവശ്യമായ ചികിത്സയും നൽകി വരുന്നുണ്ട്. രോഗം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കൊല്ലം, എറണാകുളം, പാലക്കാട്, തൃശൂർ, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ ജില്ലകളിൽ ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്.

ഡി) ഡെങ്കിപ്പനി, എലിപ്പനി, സൂപ്പ് ടൈഫസ്, ഹെപ്പറ്റൈറ്റിസ്-എ, കോളറ, ടൈഫോയ്ഡ് തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ആരോഗ്യസംവിധാനത്തിന്റെ താഴെത്തട്ടിലും ലഭ്യമാക്കുമോ; വിശദമാക്കുമോ?

ഡി) ഇത്തരം രോഗങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനും സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിനും ഉള്ള ലബോറട്ടറി സൗകര്യം ലബോറട്ടറികൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള (കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രം മുതൽ മുകളിലോട്ട്) ആശുപത്രികളിൽ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ രോഗനിർണ്ണയത്തിനുള്ള എല്ലാ ടെസ്റ്റുകളും താഴെത്തട്ടിൽ ലഭ്യമാക്കേണ്ട സാഹചര്യം നിലവിലില്ലാത്തതിനാൽ ഇത്തരം സൗകര്യം എഫ്.എച്ച്.സി ലാബുകളിൽ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടില്ല. എന്നിരുന്നാലും പി.എച്ച്.സി/എഫ്.എച്ച്.സി/ അർബൻ പി.എച്ച്.സി ലാബുകളിൽ രോഗലക്ഷണങ്ങൾക്കനുസൃതമായി ആവശ്യമായ അനുബന്ധ പരിശോധനകൾ ലഭ്യമാണ്. കൂടാതെ ഡെങ്കിപ്പനി നിർണ്ണയത്തിനാവശ്യമായ ദ്രുതപരിശോധനാ കിറ്റുകളും ഇത്തരം ലാബുകളിൽ ലഭ്യമാണ്. ഡെങ്കിപ്പനി, എലിപ്പനി, ഹെപ്പറ്റൈറ്റിസ്-എ, സൂപ്പ് ടൈഫസ് മുതലായ രോഗങ്ങളുടെ നിർണ്ണയത്തിനായുള്ള ദ്രുതപരിശോധനാ കിറ്റുകൾ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സി.എച്ച്.സി.കളിലും, താലൂക്ക് /ജില്ലാ/ജനറൽ ആശുപത്രി ലാബുകളിലും ലഭ്യമാണ്.

കോളറ, ടൈഫോയ്ഡ് മുതലായ രോഗങ്ങൾ സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം എല്ലാ മൈക്രോബയോളജി ലാബുകളിലും (മെഡിക്കൽ കോളേജ്), പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലാബുകളിലും ലഭ്യമാണ്. ഡെങ്കിപ്പനി, എലിപ്പനി, സൂപ്പ് ടൈഫസ്, ഹെപ്പറ്റൈറ്റിസ്-എ മുതലായ രോഗങ്ങൾ സ്ഥിരീകരിക്കുവാനുള്ള സൗകര്യം സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഗവണ്മെന്റിൽ കോളേജ്, പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലാബുകൾ, ജില്ലാ/ജനറൽ ആശുപത്രി ലാബുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ലഭ്യമാണ്. ഇത്തരം രോഗങ്ങൾക്ക് കാരണമാകുന്ന വൈറസുകളെ കണ്ടെത്തുവാനുള്ള പി.സി.ആർ പരിശോധനാ സൗകര്യം സംസ്ഥാന പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലാബിലും, മെഡിക്കൽ കോളേജ് വൈറോളജി ലാബിലും ലഭ്യമാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ